

Малкото, което зависи от мене...

Чествайки на 15 октомври тази година празника на св. Тереза Авилска, нашите мисли се отправят вече към големия юбилей, който цялата Църква тържествено ще отбележи през следващата 2015 г. На 28 март ще се навършат 500 години от рождението на Тереза Исусова, тази изключителна жена, реформаторка на Кармилския орден, църковноучителка, тъй силно белязала живота на милиони хора по света – монаси или миряни, хора, желаещи да общуват с Бога, да достигнат до единението с Него по пътя на молитвата и да Му служат.

Какво има да ни каже днес тази, която наричаме още Голямата св. Тереза, за която Исус Христос, Богочовек, е станал център на нейния живот, която – поради многото извънредни мистични благодати, с които Той я е облагодетелствал – някои считат за прекалено „извънземна“, за да могат да ѝ подражават?

Заслужава си да цитираме думите от известната ѝ творба *Път към съвършенството* (гл. 1 и 35), с които се опитва да предаде на своите сестри в Кармила вдъхновенията, получени във връзка с тъжните събития, сполетели Църквата в бурния XVI век.

„Научих за опустошителните бедствия, сполетели Франция вследствие на разоренията, причинени от нещастните лутерани, както и за бързото израстване на тази секта. Изпитвах дълбока мъка от това. Като че ли можех да сторя нещо или представлявах нещо, проливах сълзи пред нашия Господ и Го умолявах да намери лек за това голямо зло. Струваше ми се, че бих жертвала хиляди животи, за да спася поне една от тези души, които масово се погубваха в тази страна. Но бидейки жена, и то още толкова слаба и несъвършена, не бях в състояние да извърша това, което бих желала да сторя за слава Божия. Всичкото ми желание беше и още е – тъй като моят божествен Учител има толкова много неприятели, а толкова малко приятели, исках поне тези последните да бъдат добри.“

И днес нашият Господ има много неприятели. И днес Църквата е не по-малко изложена на атаки от тези, които искат да я разрушат. От всички страни до нас достигат тревожни сведения за ужасните последствия на религиозна нетолерантност, за жестокото преследване на християните с хиляди невинни жертви, за катастрофалното положение във всички сфери на обществото, на една крачка от Трета световна война... Нямаше ли и днес св. Тереза да издига гласа си към небето?

„Какво е това, о, Господи и Боже мой! Или сложи край на света, или дай лек за толкова много злини! Ние самите, колкото и жалки да сме, не можем да го понасяме повече. Умолявам Те, о, Предвечни Боже, и Сам Ти не го търпи повече! Угаси този пожар, Господи! Ти можеш, ако поискаш! Не заради нас Те умоляваме, Господи, ние не го заслужаваме, но направи го заради Твоя Син. Трябва да има някакво средство против толкова злини. Благоволи да го приложиш Сам Ти, Господи! О, сестри, светът гори! Хората искат, тъй да се каже, отново да осъдят Исус Христос, като Го отрупват с хиляди клевети. Искат да разрушат Неговата Църква! О, сестри мои в Христа! Помогнете ми да изпросим милост от Господа!“

Не се ли поражда и в нас въпросът – какво можем да направим? Как да спрем или поне да намалим това зло? Как? Св. Тереза без съмнение ни призовава към онова, което тя самата се е опитвала да прави, за да помогне на своя Господ в делото на изкуплението на света, към което впрочем чрез кръщението всички сме призвани.

„И тъй, реших да правя малкото, което зависеше от мене, т.е. да живея според евангелските съвети по най-съвършения начин, на който бях способна, и да насърчавам няколкото монахини от този манастир да вършат същото. Уповавах се на безкрайната Божия доброта, уверена, че Бог никога не отказва Своята помощ на онези, които са решили да изоставят всичко заради Него. Ние, изцяло заети в молитва за защитниците на Църквата, за проповедниците и богословите, които я поддържат, ние бихме помогнали според силите си на моя любим Господ, Който е тъй жестоко преследван от тези, на които е направил толкова добро.“

Ето как тя самата ни открива разковничето на изключителната плодовитост на своя живот в служение на Църквата за спасението на душите: „Реших да правя малкото, което зависеше от мене“. И на нас днес казва същото – правете малкото, което зависи от вас. Дали сте монаси, монахини, поели пътя на посветения изцяло на Бог живот, в съзерцателни манастири или с апостолски дела в служба на ближните, дали сте миряни, живеещи семеен живот – правете малкото, което зависи от вас.

За нас, посветените на Бог лица чрез трите обета на послушание, целомъдрие и бедност, това малко се изразява в старанието да ги живеем „по най-съвършения начин, на който сме способни“, според вече цитираните думи на св. Тереза. И в своята *Книга за моя живот* (гл. 32) тя пише: „Тъй като се питах какво бих могла да направя за Бога, казах си, че моето първо задължение трябва да бъде да отговоря на Негово Величество, Който ме е повикал към посветения живот, като спазвам моето Правило по възможно най-съвършен начин“. И нека да потвърдим нейната интуиция с думите от съвременния

Катехизис на Католическата църква (т. 931): „Първата мисия на тези, които изповядват евангелските съвети, е да живеят своето посветяване“.

Съзнавайки тази отговорност, Тереза се моли: „Защо не съм Ти служила достатъчно щедро, за да имам сега право да искам в замяна една такава голяма милост от Тебе, Който не оставяш и най-дребната услуга невъзнаградена? Настоятелно Те моля поради заслугите на Твоя Син да ми дадеш тази милост, която Той по хиляди начини е заслужил. Усмири това развълнувано море, побързай, Господи, не се бави; така че корабът на Църквата да се избави от такава ужасна буря. Спаси ни, Господи, защото загиваме!“ (*Път към съвършенството*, гл. 35)

Но и миряните не са лишени от средства да правят това малко, с което „да помогнат на Господа“ в тази голяма битка за спасението на света. Ето думите от *Lumen gentium* на Втория Ватикански събор (т. 34): „По силата на посвещаването им на Христос (чрез кръщението) и помазването им от Светия Дух миряните имат удивително призвание и средства, за да позволят на Духа да произвежда в тях все по-изобилни плодове. И действително всички техни дела, молитви и апостолски начинания, техният брачен и семеен живот, ежедневието, трудът, отдихът на духа и на тялото, ако се живеят в Светия Дух, и дори житейските изпитания, понасяни търпеливо, всичко това става *духовно приношение, угодно на Бога чрез Исуса Христа* (1 Пет. 2 :5), което преблаго-честиво се принася на Отца в отслужването на Евхаристията заедно с приношението на Тялото Господне. Така, обожавайки Бога и действайки свято във всяко отношение, миряните посвещават на Бога самия свят.“

Наистина удивително призвание – да можем чрез нашия съвсем обикновен всекидневен живот да посвещаваме света, и то не само когато вършим дела на братолюбие, когато се молим или когато имаме да понасяме страдания и изпитания, но дори в нашия отдих, когато, така да се каже, „не правим нищо“! Единственото условие и същевременно гаранция за плодовитост на всички тези малки неща от нашия живот е да ги живеем в Светия Дух, да ги присъединяваме към живота на Исус. Той, по време на земния Си живот, след като е станал истински 100-процентов човек, е осветил всички измерения на човешкото съществуване. Не може ли да свикнем, преди да се оттеглим за нощна почивка, да присъединим нашия сън към този на Исус? Нали Евангелието ни казва, че Исус е спал – например в лодката – на възглавница по време на бурята (срв. Марк 4:38). Когато работим или просто когато вървим по улиците (или по коридорите в манастира), не можем ли да се присъединяваме към Исус, Който като човек е работил, вървял е по пътищата на Палестина, ходил е из храма (срв. Йоан 10:23)? Когато се храним, когато постим, когато четем, когато се молим, дори когато ни липсват сили и падаме

под тежестта на нашия кръст... Всичко това може да бъде съединявано с живота на Исус и поднасяно на Отца.

Ето нашето малко, което зависи от нас и от което зависи спасението на света. Най-обикновените действия от всекидневието ни. Те са наистина голямо богатство и силни оръжия за борба. Поднасяйки ги на Исус час след час, минута след минута, и черпейки животворяща сила от Евхаристията и от другите тайнства, където Исус действително ни дава Самия Себе Си, нашият живот придобива чрез Неговите заслуги изкупителна сила и така заедно с Него спасяваме света, душите. Невидимо, но реално. Един ден, във вечността, ще видим плодовете.

Веднъж, мислейки за различните трудности, които обременяват всеки човек тук, на земята, света Тереза се бе обърнала към Господа така: „Господи, дай ми средство да понасям този живот“. И Той ѝ бе казал: „Мисли, дъще Моя, че когато вече няма да си жива, няма да можеш повече да Ми служиш, както го правиш сега; и яж за Мене, и спи за Мене, нека всичко, което правиш, да бъде за Мене, сякаш не си вече ти, която живееш, а Аз“ (*Божествени благодати* – 1575 г., Севиля).

А малкият път на св. Тереза от Лизьо не е ли едно чудесно впълщение на стремежите на серафичната испанска светица?

В *История на една душа* четем: „Исусе, аз съм прекалено малка, за да върша велики неща... Любими мой, ето как ще се осъществи моят живот. Нямам друго средство да Ти докажа любовта си освен да хвърлям цветя, т.е. да не пропусна никаква жертвичка, никакъв поглед, никаква дума, да използвам всички най-малки неща и да ги правя от любов. Така ще хвърлям цветя пред Твоя трон.

Исусе, за какво ще Ти служат моите цветя? О, зная добре, тези крехки и без никаква стойност листенца ще Те очароват, да, тези нищожно малки неща ще Те зарадват, те ще накарат Тържествуващата църква да се усмихне, тя ще събере моите цветя, отронени от любов, и като ги постави в Твоите божествени ръце, о, Исусе, тази небесна Църква също ще хвърля тези цветя, придобили чрез Твоето божествено докосване една безкрайна стойност, тя ще ги хвърля върху Страдащата църква, за да угаси така пламъците, тя ще ги хвърля върху Воюващата църква, за да ѝ помогне да спечели победата!“

И нека чуем още веднъж настоятелния зов на Голямата св. Тереза, отправен към всеки от нас днес – както преди пет века е бил отправен към нейните сестри: „Светът гори! Помогнете ми да изпросим милост от Господа!“

Средствата са всеки ден в нашите ръце.

Кармил „Свети Дух“

(източник: в-к *Истина-Veritas*, бр. 10 от 2014 г.)